

Lausunto

HHO/4708/2025
HHO-AK-2025-11263

3.10.2025

Helsingin hovioikeus

Eduskunnan lakivaliokunnalle

Viite: HE 89/2025 vp

Asia: Lausunto asiassa HE 89/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle pienten riita-asioiden menettelyä koskevaksi lainsäädännöksi

Otsikossa mainitussa asiassa Helsingin hovioikeus esittää lakivaliokunnalle seuraavaa.

Helsingin hovioikeus pitää hallituksen esitystä ja hanketta kannatettavana.

Esityksen vaikutuksista

Esityksen mukaan (s. 16–22) pienten riita-asioiden menettelystä säätämisen seurauksena käräjäoikeuksiin saapuisi todennäköisesti nykyistä enemmän asioita, arviolta 250–400 juttua nykyistä enemmän, minkä lisäksi nykyistä isompi osa riidattomista vuokrajutuista riitautuisi. Arvellun juttumäärän lisäyksen arvioidaan vastaavan laskennallisesti yhteensä noin kuuden tuomarin työpanosta. Säätäminen vaikuttaisi myös muiden asioiden käsittelyaikoihin ja istuntosalikapasiteettiin. Edelleen esityksen mukaan (s. 26) kuusi tuomarin henkilötyövuotta tarkoittaisi laskennallisesti 696 000 euroa, mutta esityksen täytäntöönpano hoidettaisiin nykyisten määrärahojen puitteissa. Esityksessä todetaan, että talouspoliittisen ministerivaliokunnan helmikuussa 2024 tekemän linjauksen mukaan kansallisesta lainsäädännöstä tulevien uusien velvoitteiden myötä tulevat tehtävät resursoidaan pääsääntöisesti tehostamalla nykyisten tehtävien hoitamista.

Ehdotettujen muutosten toteuttaminen ilman lisäresursseja johtaa siihen, että tuomioistuinten käsittelyajat muissa asioissa pidentyvät entisestään. Tämä on ongelmallista, sillä käsittelyajat erityisesti pääkaupunkiseudun tuomioistuimissa ovat jo nykyisin pitkät ja johtavat yhdenvertaisuusongelmaan muun valtakunnan kanssa.

Myös huoneenvuokra-asioita tulee olemaan eniten pääkaupunkiseudulla. Hovioikeus katsoo, että tuomioistuimille tulee turvata esityksessä ehdotettujen muutosten edellyttämät määrärahat.

Oikeudenkäyntikulujen korvaaminen

Ehdotetun oikeudenkäymiskaaren 21 luvun 8 d §:n mukaan asiassa, joka on käsitelty pienten riita-asioden menettelyssä, asianosainen voidaan velvoittaa korvaamaan vastapuolensa oikeudenkäyntikuluja käräjäoikeudessa enintään 500 eurolla tai, jos asiassa on toimitettu pääkäsittely, enintään 1 000 eurolla. Lisäksi hänet voidaan velvoittaa korvaamaan vastapuolelle tältä perittävän oikeudenkäyntimaksun määrä ja tälle aiheutuneita erityisiä kuluja.

Hovioikeuden käsityksen mukaan on olennaista, että korvattavat kulut ovat alhaiset ja mahdollisimman kaavamaiset. Tarkoitus on, että asianosaiset eivät kohdistaisi näihin asioihin tarpeettoman paljon resursseja ja hanki niihin kalliita asianajopalveluita. Lisäksi tuomioistuimen kannalta resurssit kohdistaa pääasian ratkaisemiseen eikä oikeudenkäyntikulujen harkinnanvaraiseen punnintaan.

Hovioikeus esittää, kuten asiaa valmistelleen työryhmän mietinnössä esitettiin, että asianosainen voitaisiin velvoittaa korvaamaan vastapuolensa oikeudenkäyntikuluja käräjäoikeudessa enintään 300 eurolla tai, jos asiassa on toimitettu pääkäsittely, enintään 600 eurolla, ja lisäksi että hänet voitaisiin velvoittaa korvaamaan vastapuolelle tältä perittävän oikeudenkäyntimaksun määrä ja erityisiä kuluja enintään 200 eurolla.

Lausunnon on valmistellut hallinnollinen lakimies, hovioikeuden esittelijä
Attikos Sironen

Presidentti Asko Välimaa

